

PROJEKCE OBYVATELSTVA ČESKÉ REPUBLIKY 2009-2065

1. Demografická konference Ph.D. studentů demografie

Praha, 26.11.2009

Český statistický úřad, oddělení demografie

PROJEKCE ČSÚ 2009

ZÁKLADNÍ FAKTA

- vypracována v 1. polovině roku 2009
- **důvody pro novou projekci:**
 - poměrně dlouhá doba od předchozí projekce (2003)
 - ještě relativně dlouhá doba do sčítání lidu (bude nová početní velikost a složení obyvatelstva)
 - reálný vývoj výrazněji předčil očekávání Projekce 2003, zejména v úrovni plodnosti a zahraniční migrace
- **prodloužení horizontu projekce na 2065 (resp. 1.1.2066)**
- práh projekce – 1.1.2009
poslední reálné údaje o pohybu obyvatelstva z roku 2008
- 3 tradiční varianty (střední jako nejpravděpodobnější, nízká a vysoká stanovující meze očekávaného vývoje)
+ pracovní střední varianta bez zahraniční migrace
- projekce nepočítá s náhlým působením vnějších vlivů, které mohou mít z krátkodobého hlediska silné důsledky, např. hluboké ekonomické krize, výrazné změny v systému sociálních opatření či epidemie nemocí
- výstupy za jednotlivé věky (posl. 100+) za každý rok projekce

PROJEKCE ČSÚ 2009

PŘEDPOKLADY

Východiska Projekce 2009:

současné trendy a demografická situace v nejvyspělejších zemích Evropy

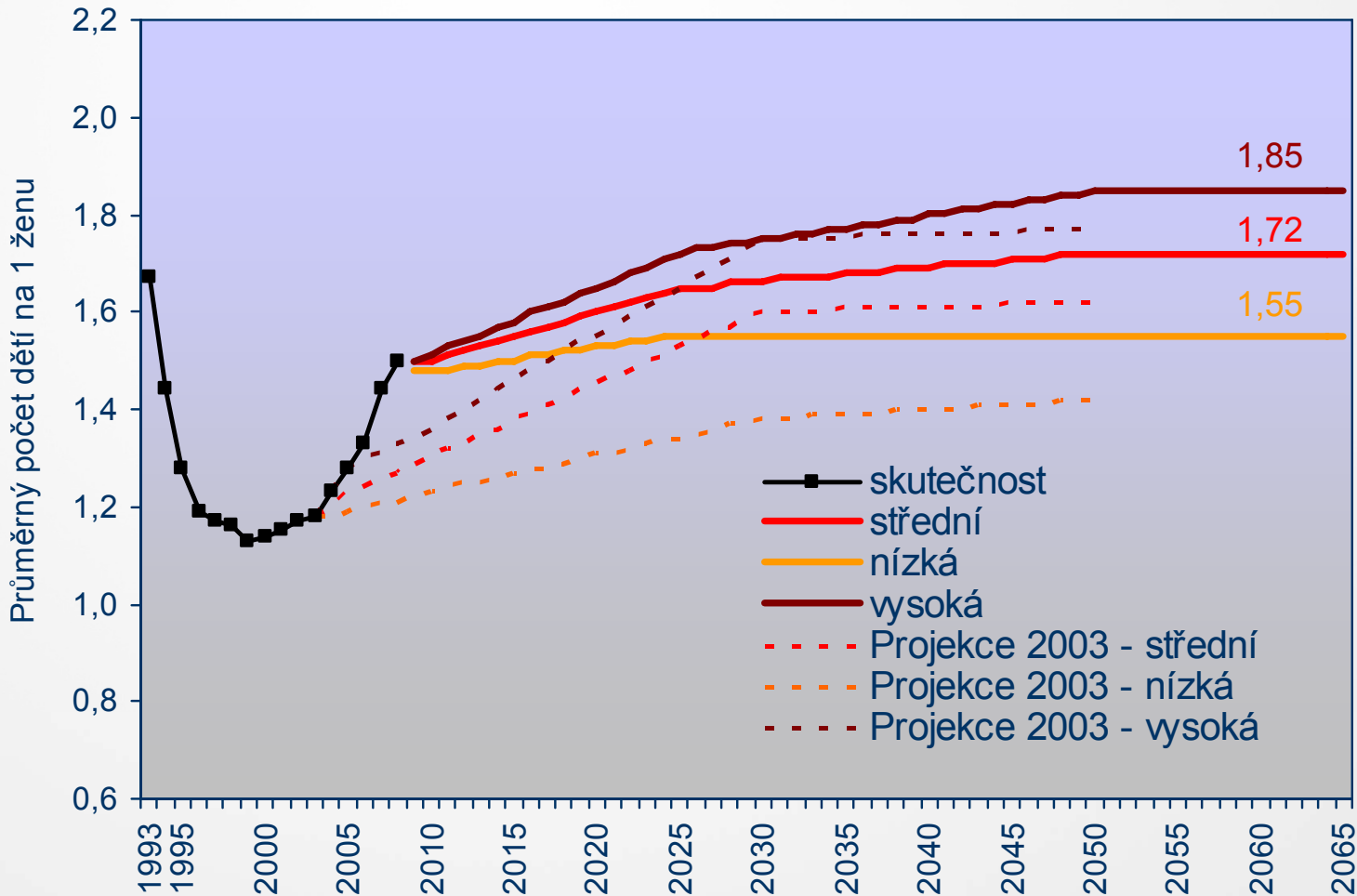
Předpoklady Projekce 2009:

- růst plodnosti (ze současných 1,50 dítěte na 1 ženu reprodukčního věku), další posun těžiště plodnosti do pozdějšího věku
- poměrně výrazný pokles úrovně úmrtnosti mužů i žen (mužů o něco výraznější)
- migrační atraktivita České republiky (každoročně více přistěhovalých než vystěhovalých)

tzn. stejné obecné trendy jako v Projekci 2003, v případě úrovně plodnosti a úmrtnosti však rozdíl v intenzitě

PROJEKCE ČSÚ 2009

PŘEDPOKLADY BUDOUCÍHO VÝVOJE PLODNOSTI

- průměrný počet dětí narozených jedné ženě se ještě zvýší, a to podle všech variant

- dále poroste průměrný věk žen při narození dítěte (ze současných 29,3 na 31,0 let ve střední variantě)

PROJEKCE ČSÚ 2009

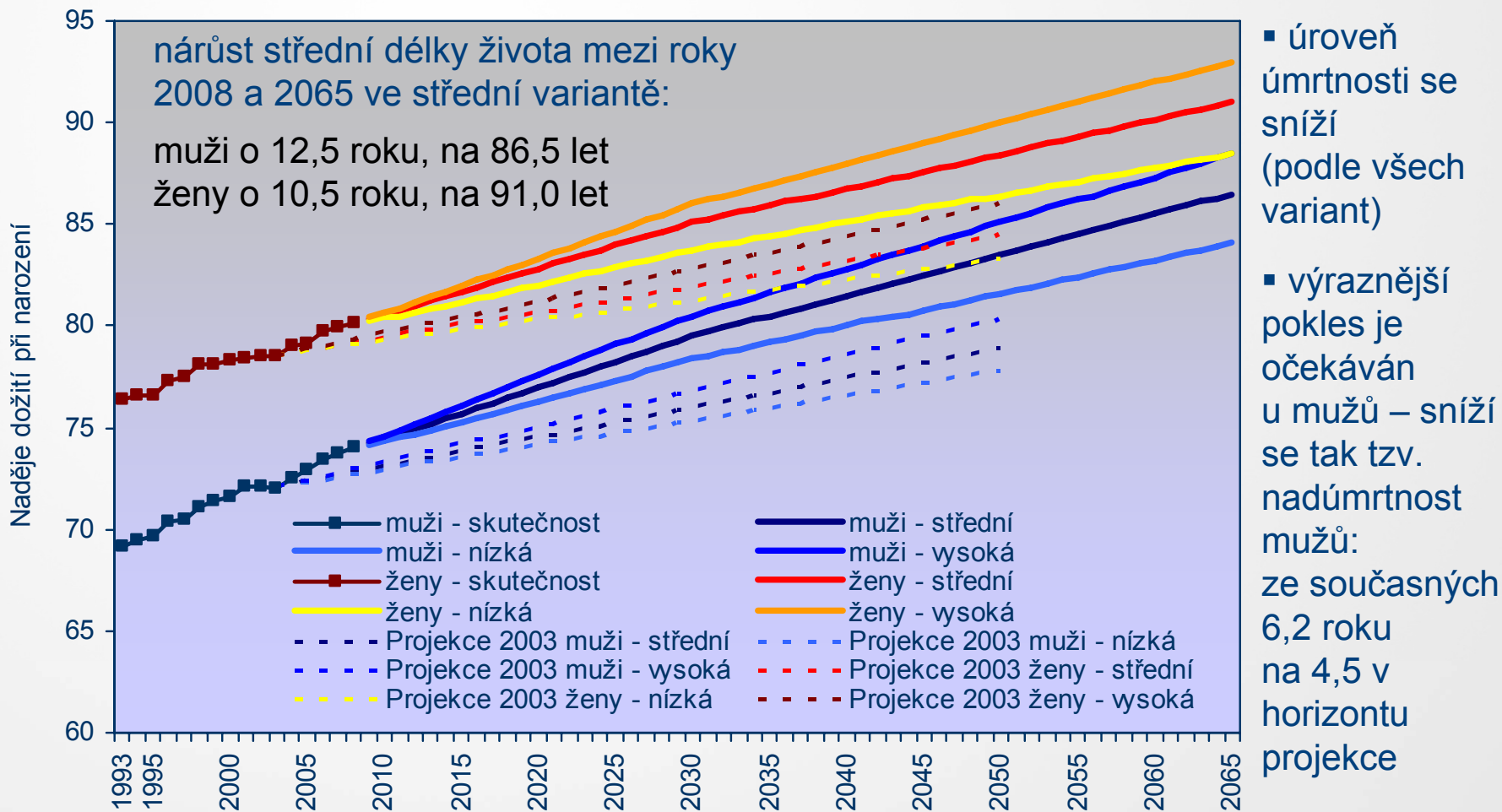
PŘEDPOKLADY BUDOUCÍHO VÝVOJE PLODNOSTI SROVNÁNÍ PARAMETRŮ JINÝCH PROJEKČÍ ČR

Rok	Projekce ČSÚ 2009			Projekce ČSÚ 2003			Burcin a Kučera 2003		
	nízká	střední	vysoká	nízká	střední	vysoká	nízká	střední	vysoká
2010	1,48	1,50	1,51	1,23	1,30	1,36	1,19	1,34	1,37
2020	1,53	1,60	1,65	1,31	1,45	1,55	1,32	1,51	1,58
2030	1,55	1,66	1,75	1,38	1,60	1,75	1,38	1,57	1,67
2040	1,55	1,69	1,80	1,40	1,61	1,79	1,43	1,61	1,74
2050	1,55	1,72	1,85	1,42	1,62	1,77	1,45	1,64	1,8
2065	1,55	1,72	1,85	.	.	.	1,49	1,68	1,87

Rok	Europop 2004			Europop 2008 Convergence scenario	World Population Prospects: The 2008 Revision (UN)		
	nízká	střední	vysoká		nízká	střední	vysoká
2010	1,05	1,24	1,49	1,34	1,27	1,52	1,77
2020	1,24	1,44	1,82	1,38	1,12	1,62	2,12
2030	1,30	1,50	1,90	1,41	1,22	1,72	2,22
2040	1,30	1,50	1,90	1,45	1,32	1,82	2,32
2050	1,30	1,50	1,90	1,49	1,35	1,85	2,35
2060	.	.	.	1,52	.	.	.

PROJEKCE OBYVATELSTVA ČR

PŘEDPOKLADY BUDOUCÍHO VÝVOJE ÚMRTNOSTI

PROJEKCE ČSÚ 2009

PŘEDPOKLADY BUDOUCÍHO VÝVOJE ÚMRTNOSTI SROVNÁNÍ PARAMETRŮ JINÝCH PROJEKČÍ ČR

Naděje dožití při narození - muži

Rok	Projekce ČSÚ 2009			Projekce ČSÚ 2003			Burcin & Kučera 2003			Europop 2004			Euro- pop 2008 Conver- gence scena- rio	World Population Prospects: The 2008 Revision
	nízká	střední	vysoká	nízká	střední	vysoká	nízká	střední	vysoká	nízká	střední	vysoká		
2010	74,3	74,5	74,6	72,9	73,1	73,3	73,4	74,1	74,9	73,2	73,7	74,2	74,3	74,3
2020	76,3	77,0	77,6	74,2	74,5	75,1	75,4	76,5	77,6	74,9	75,9	76,8	76,3	75,9
2030	78,4	79,5	80,5	75,4	76,0	76,8	77,0	78,7	80,0	76,3	77,8	79,3	78,1	77,3
2040	80,0	81,5	82,8	76,6	77,5	78,6	78,4	80,4	81,8	76,3	78,8	81,4	79,9	78,5
2050	81,6	83,5	85,1	77,8	78,9	80,3	79,7	82,0	83,4	76,3	79,7	83,2	81,6	79,1
2060/2065	84,1	86,5	88,5	.	.	.	81,3	84,0	85,7	.	.	.	83,2	.

* Projekce ČSÚ 2009 a Prognóza Burcin & Kučera 2003

PROJEKCE ČSÚ 2009

PŘEDPOKLADY BUDOUCÍHO VÝVOJE ÚMRTNOSTI SROVNÁNÍ PARAMETRŮ JINÝCH PROJEKČÍ ČR

Naděje dožití při narození - ženy

Rok	Projekce ČSÚ 2009			Projekce ČSÚ 2003			Burcin & Kučera 2003			Europop 2004			Euro- pop 2008 Conver- gence scena- rio	World Population Prospects: The 2008 Revision
	nízká	střední	vysoká	nízká	střední	vysoká	nízká	střední	vysoká	nízká	střední	vysoká		
2010	80,4	80,6	80,7	79,3	79,4	79,7	79,7	80,3	81,0	79,4	79,8	80,1	80,5	80,3
2020	82,0	82,8	83,3	80,3	80,7	81,2	81,3	82,4	83,4	80,5	81,3	82,1	82,1	81,8
2030	83,7	85,1	86,0	81,3	81,9	82,8	82,6	84,0	85,2	81,4	82,7	83,9	83,7	83,1
2040	85,1	86,8	88,0	82,3	83,2	84,4	83,6	85,4	86,7	81,4	83,5	85,5	85,1	84,3
2050	86,4	88,4	90,0	83,3	84,5	86,0	84,6	86,7	88,0	81,4	84,1	86,8	86,5	84,9
2060/2065*	88,5	91,0	93,0	.	.	.	85,8	88,3	89,9	.	.	.	87,8	.

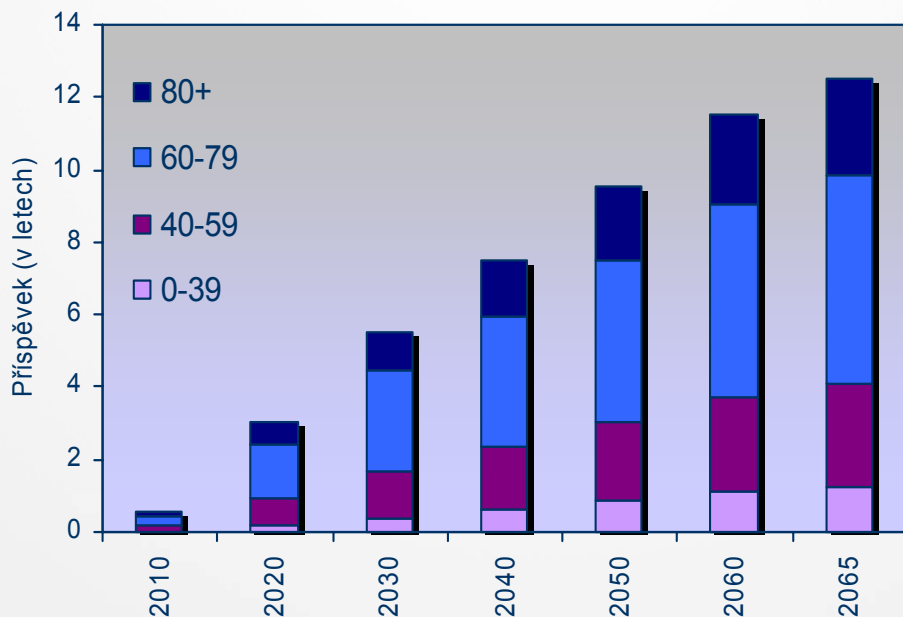
* Projekce ČSÚ 2009 a Prognóza Burcin & Kučera 2003

PROJEKCE OBYVATELSTVA ČR

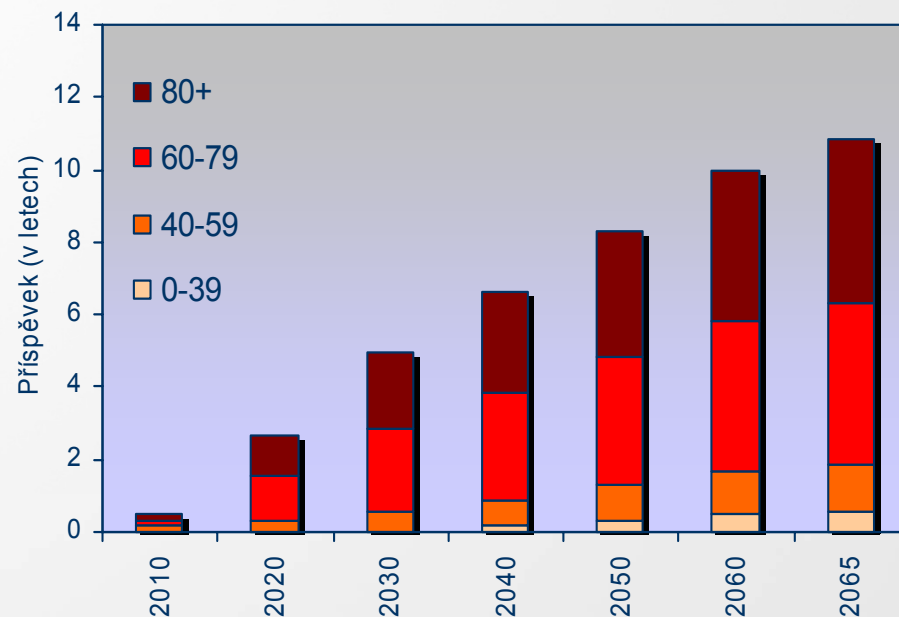
PŘEDPOKLADY BUDOUCÍHO VÝVOJE ÚMRTNOSTI

Příspěvky věkových skupin k prodloužení naděje dožití
(mezi rokem 2008 a vybranými roky projekce)

Muži

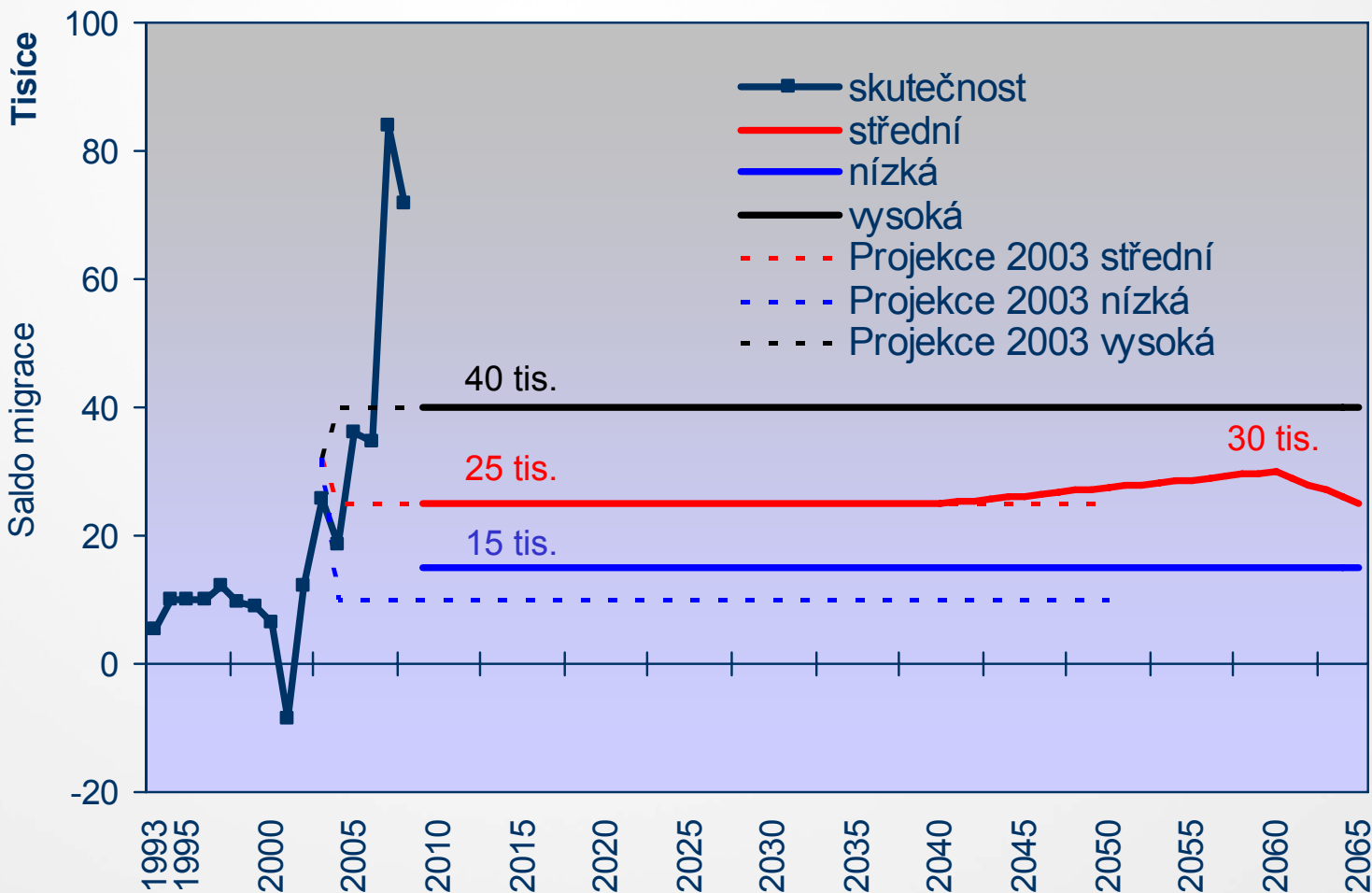
Ženy

- k růstu naděje dožití nejvíce přispěje pokles úmrtnosti ve věku nad 60 let

PROJEKCE OBYVATELSTVA ČR

PŘEDPOKLADY BUDOUCÍHO VÝVOJE ZAHRANIČNÍ MIGRACE

▪ projekce předpokládá ve všech variantách kladné přírůstky obyvatel zahraniční migrací

▪ v současnosti 60% migračního salda tvoří muži, v projekci bylo založeno sblížení poměru mužů a žen

PROJEKCE ČSÚ 2009

PŘEDPOKLADY BUDOUCÍHO VÝVOJE MIGRACE SROVNÁNÍ PARAMETRŮ JINÝCH PROJEKČÍ ČR

Saldo zahraniční migrace

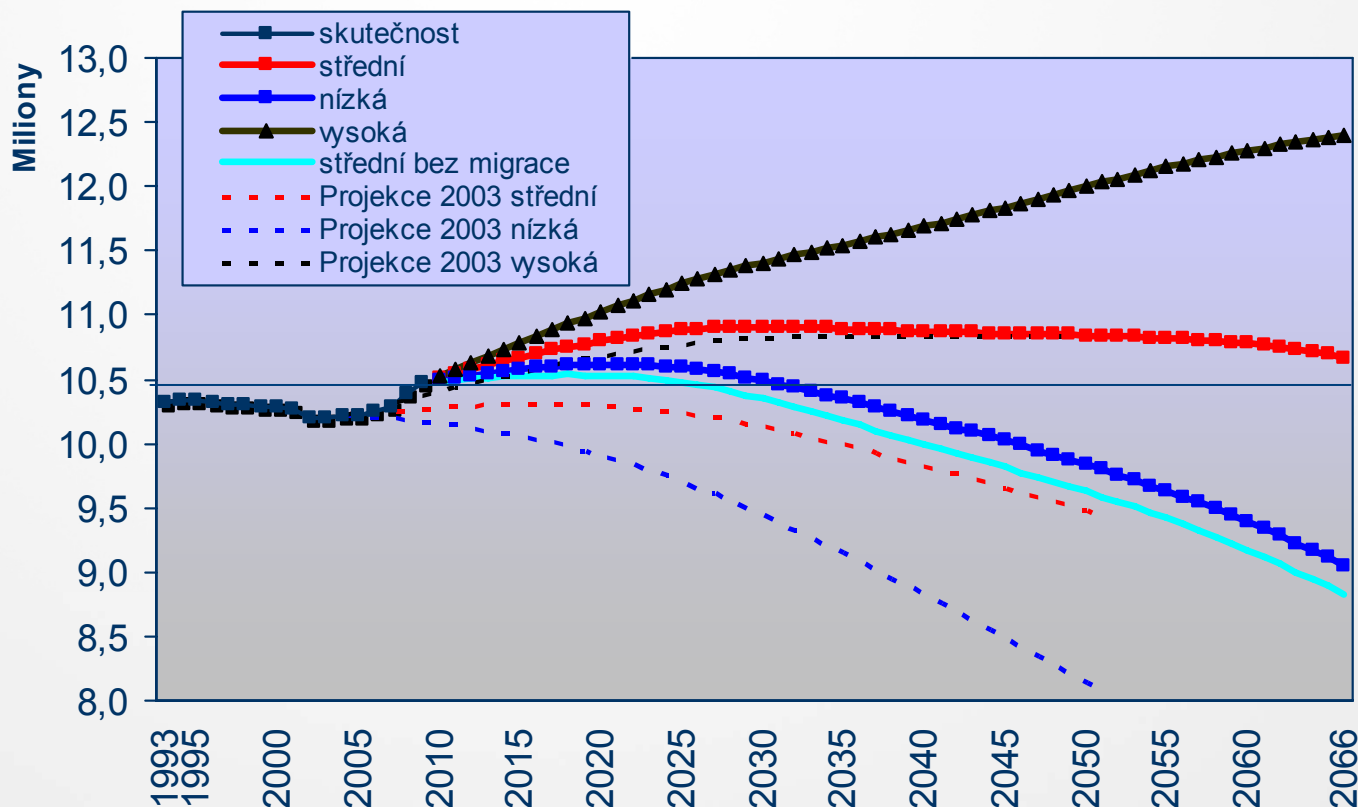
Rok	Projekce ČSÚ 2009			Projekce ČSÚ 2003			Burcin & Kučera 2003			Europop 2004			Europop 2008 – Convergence scenario	World Population Prospects: The 2008 Revision (UN)
	nízká	střední	vysoká	nízká	střední	vysoká	nízká	střední	vysoká	nízká	střední	vysoká		
2010	15,0	25,0	40,0	10,0	25,0	40,0	7,0	20,0	25,0	-1,7	2,6	7,7	25,9	21,0
2020	15,0	25,0	40,0	10,0	25,0	40,0	10,0	24,9	34,1	-2,3	9,7	23,3	24,7	21,0
2030	15,0	25,0	40,0	10,0	25,0	40,0	10,2	25,9	37,3	4,4	21,6	42,4	22,9	21,0
2040	15,0	25,0	40,0	10,0	25,0	40,0	10,2	25,7	38,7	4,1	21,0	43,8	27,3	21,0
2050	15,0	27,5	40,0	10,0	25,0	40,0	10,3	25,4	39,7	3,6	20,0	45,4	21,9	21,0
2060/2065*	15,0	25,0	40,0	.	.	.	9,9	23,9	39,3	.	.	.	16,7	.

* Projekce ČSÚ 2009 a Prognóza Burcin & Kučera 2003

PROJEKCE OBYVATELSTVA ČR

OČEKÁVANÝ VÝVOJ POČTU OBYVATEL

Podle střední varianty počet obyvatel poroste do roku 2030, na 10,91 mil., poté bude klesat, na 10,67 mil.

1.1.2009: 10,47 mil.

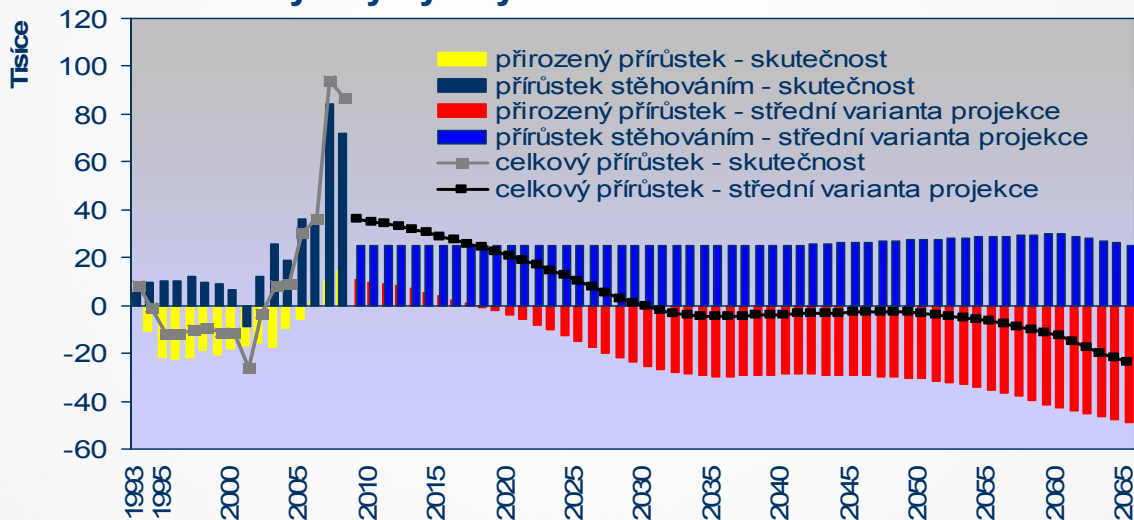
1.1.2066:

střední	10,67 mil.
nízká	9,05 mil.
vysoká	12,39 mil.
střední bez migrace	8,83 mil.

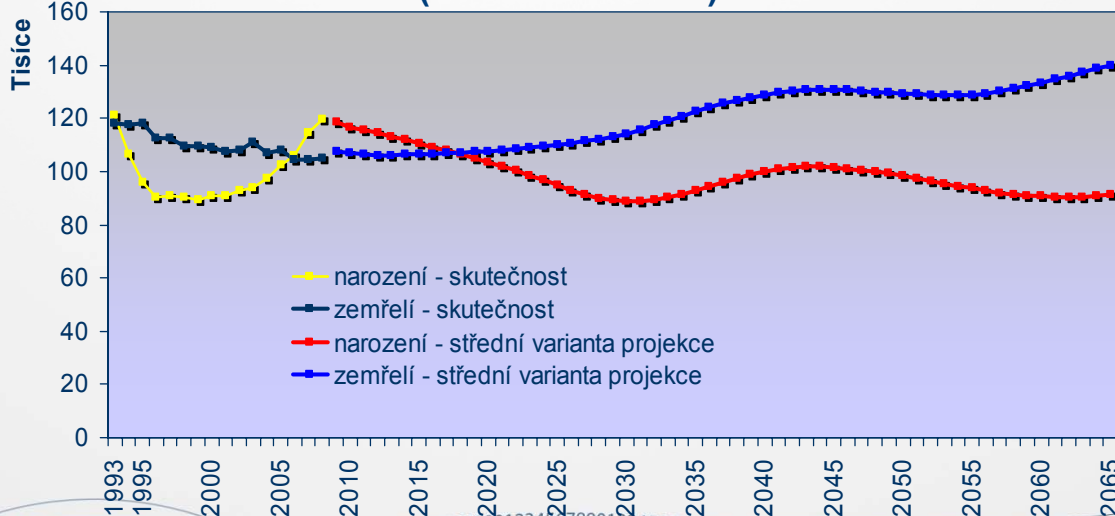
PROJEKCE OBYVATELSTVA ČR

VÝSLEDKY PŘEDPOKLÁDANÉHO VÝVOJE

Přírůstky/úbytky obyvatel

Přirozená měna (střední varianta)

Celkový přírůstek

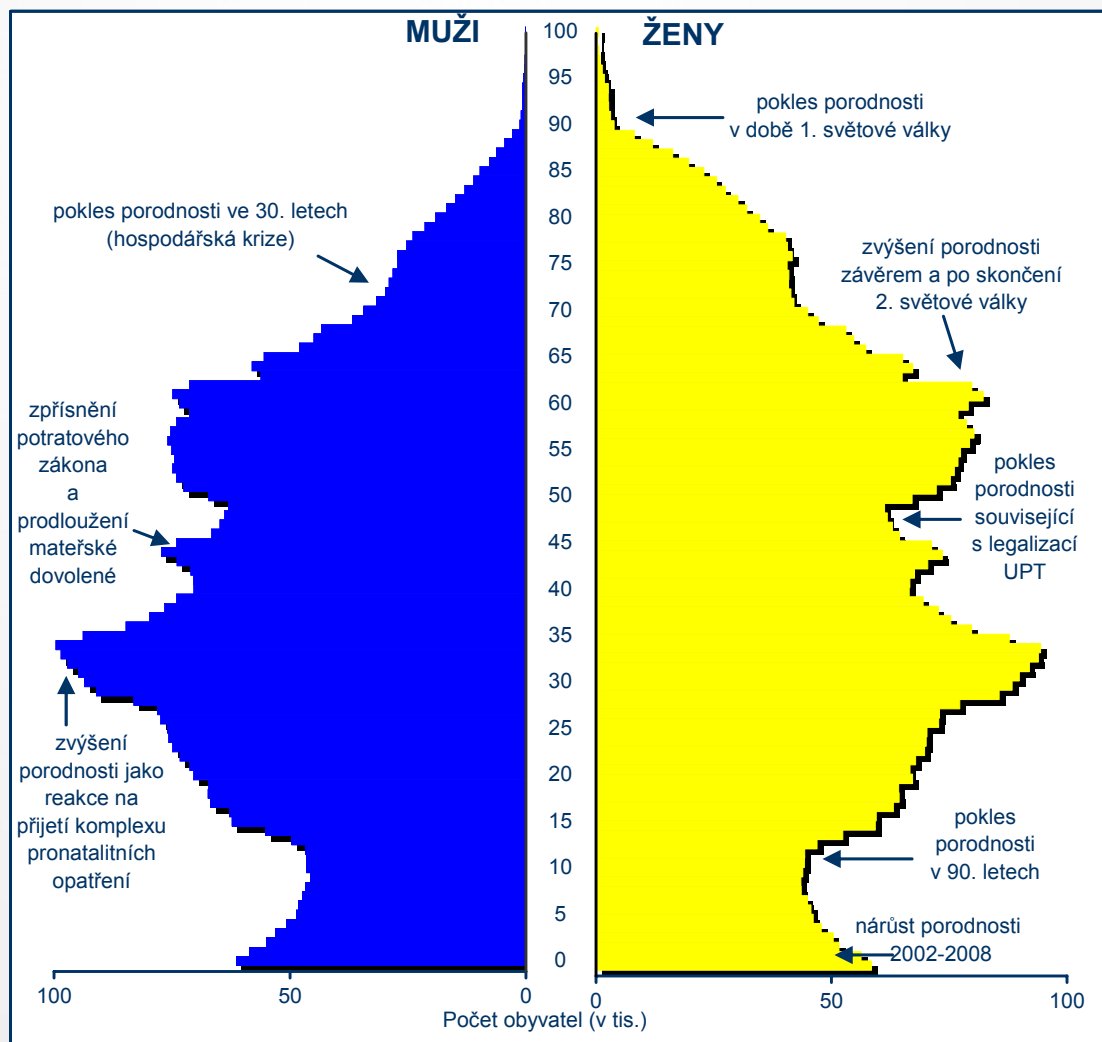
Střední varianta projekce:

2008	86,4 tis.
2010	34,8 tis.
2020	20,9 tis.
2030	-0,3 tis.
2040	-3,7 tis.
2050	-3,1 tis.
2065	-23,7 tis.

Přirozený přírůstek z posledních tří let se jeví v dlouhodobém pohledu neudržitelný

VSTUPNÍ VĚKOVÁ STRUKTURA

1.1.2009

- současná věková struktura je velice nepravidelná

- **budoucí vývoj bude do značné míry determinován současnými nepravidelnostmi věkového složení** - jednotlivými věkovými kategoriemi budou procházet silné a slabé ročníky narozené v někdejších vlnách vysoké a nízké porodnosti, které budou spolu s očekávanými demografickými trendy plodnosti, úmrtnosti a migrace měnit počty osob v jednotlivých věkových skupinách

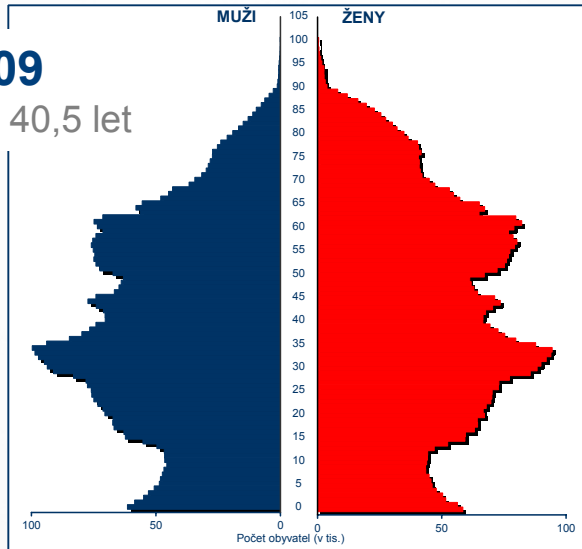
- při splnění předpokladů budoucího vývoje bez výraznějších výkyvů se bude věková pyramida postupně „vyhlazovat“.

PROJEKCE OBYVATELSTVA ČR

VÝSLEDKY PŘEDPOKLÁDANÉHO VÝVOJE

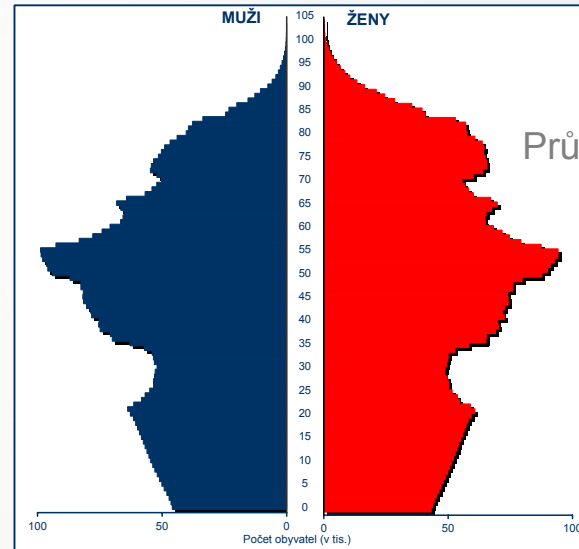
1.1.2009

Průměrný věk: 40,5 let

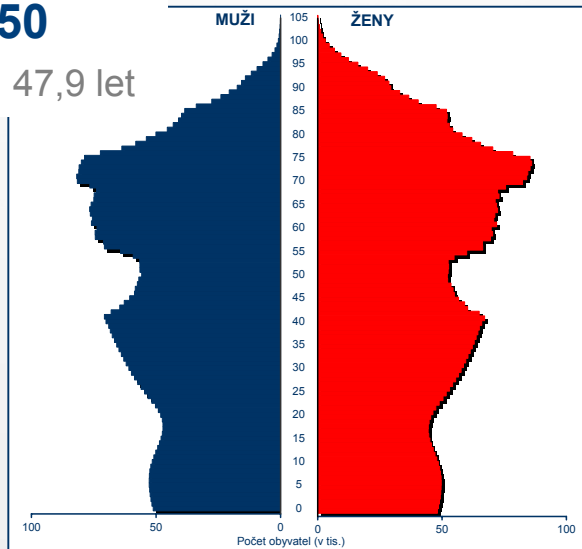
1.1.2030

Průměrný věk: 45,2 let

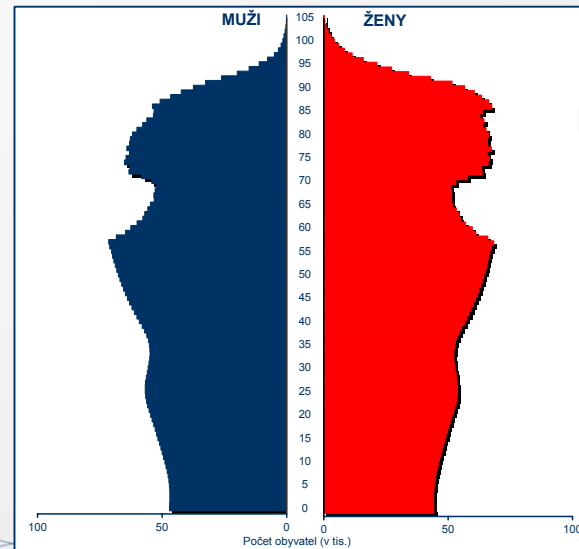
1.1.2050

Průměrný věk: 47,9 let

1.1.2066

Průměrný věk: 49,0 let

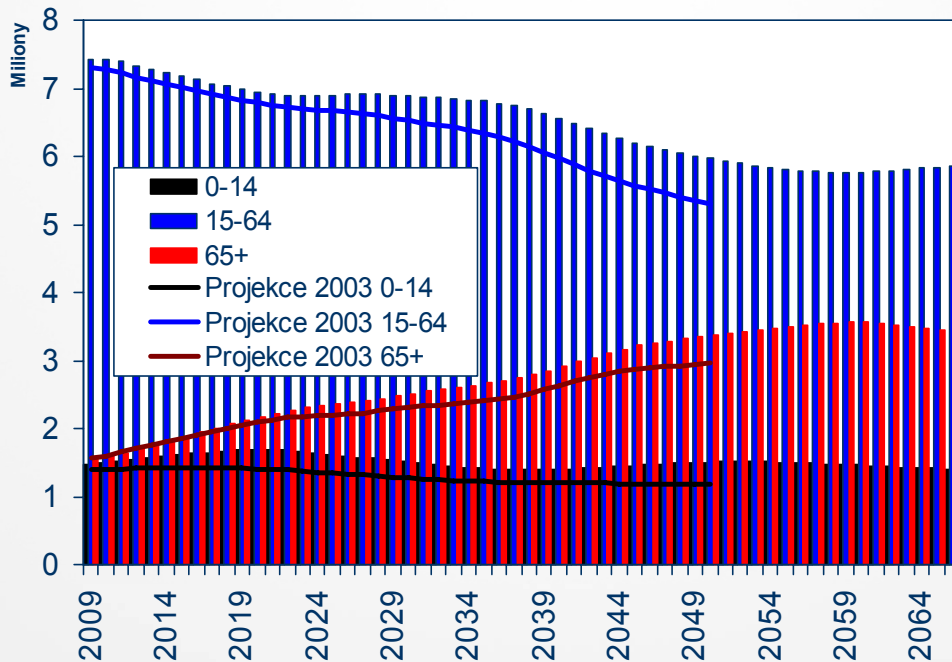

PROJEKCE OBYVATELSTVA ČR

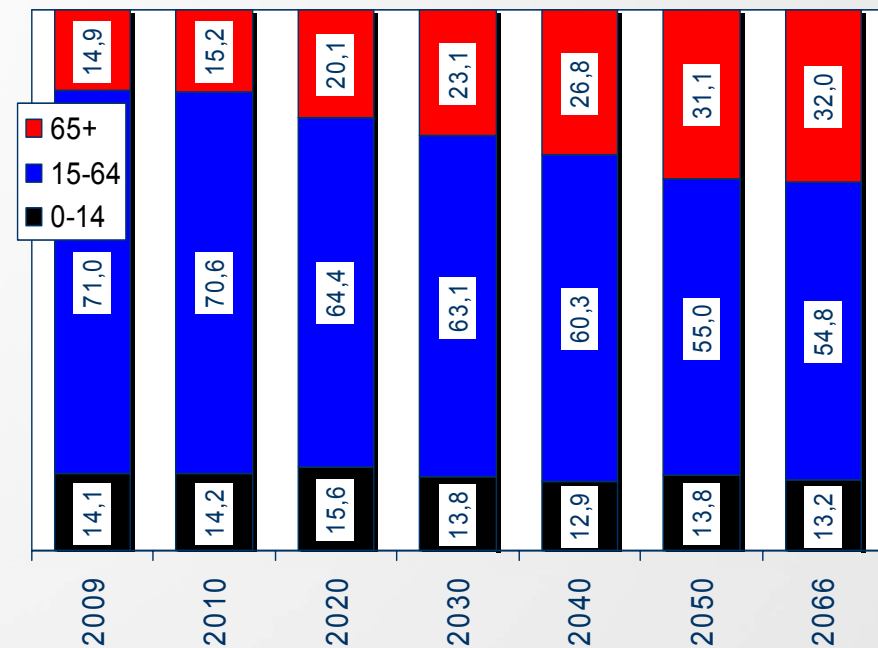
VÝSLEDKY PŘEDPOKLÁDANÉHO VÝVOJE

- věková struktura obyvatel ČR se významně změní – populace výrazně zestárne

Počty obyvatel v hlavních věkových skupinách

Věkové složení relativně (Projekce 2009)

▪ Počet obyvatel ve věku 65+

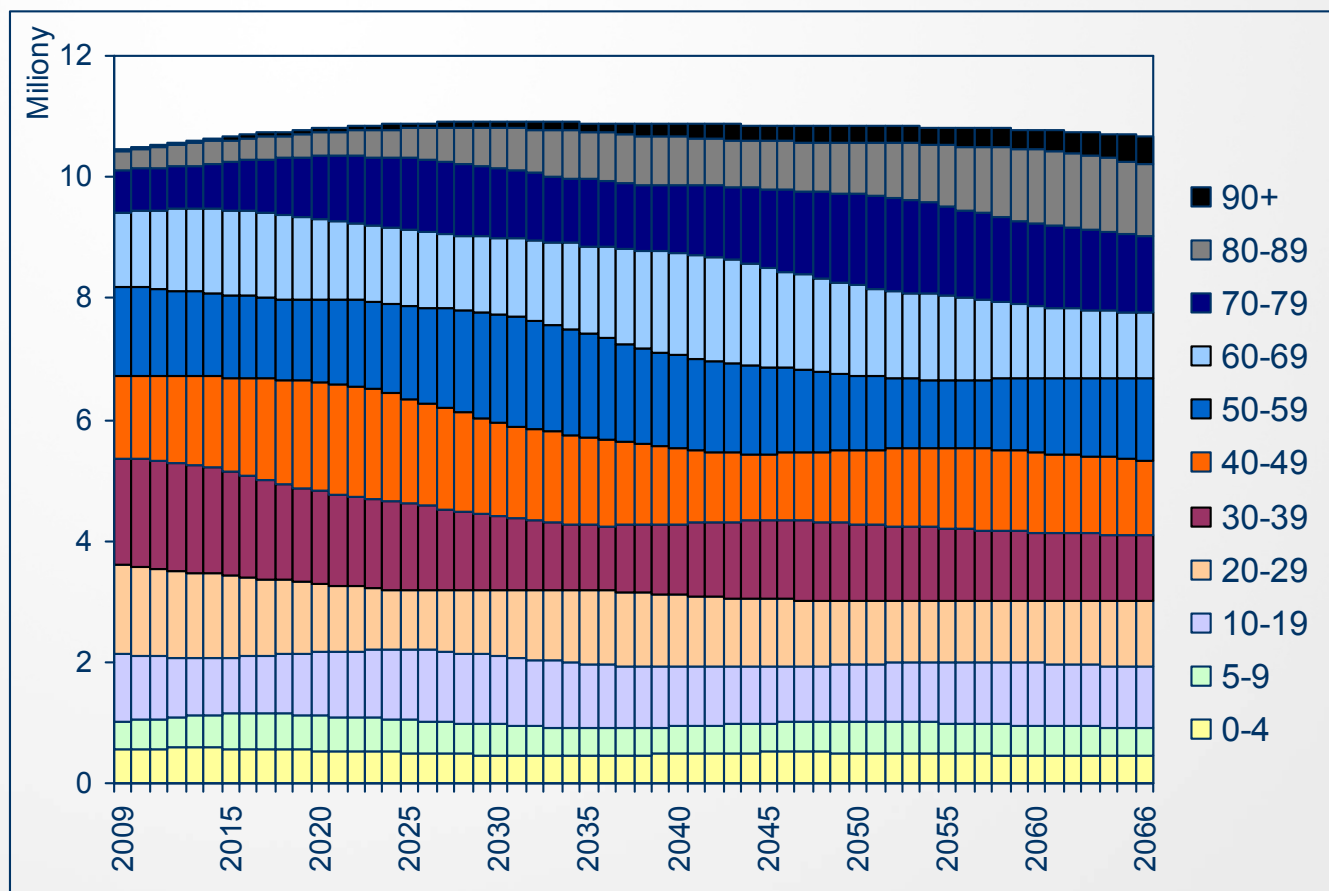
1.1.2009: **1,56 mil.** = 14,9 % populace

1.1.2066 (střední varianta): **3,41 mil.** = 32 % populace

PROJEKCE OBYVATELSTVA ČR

VÝSLEDKY PŘEDPOKLÁDANÉHO VÝVOJE

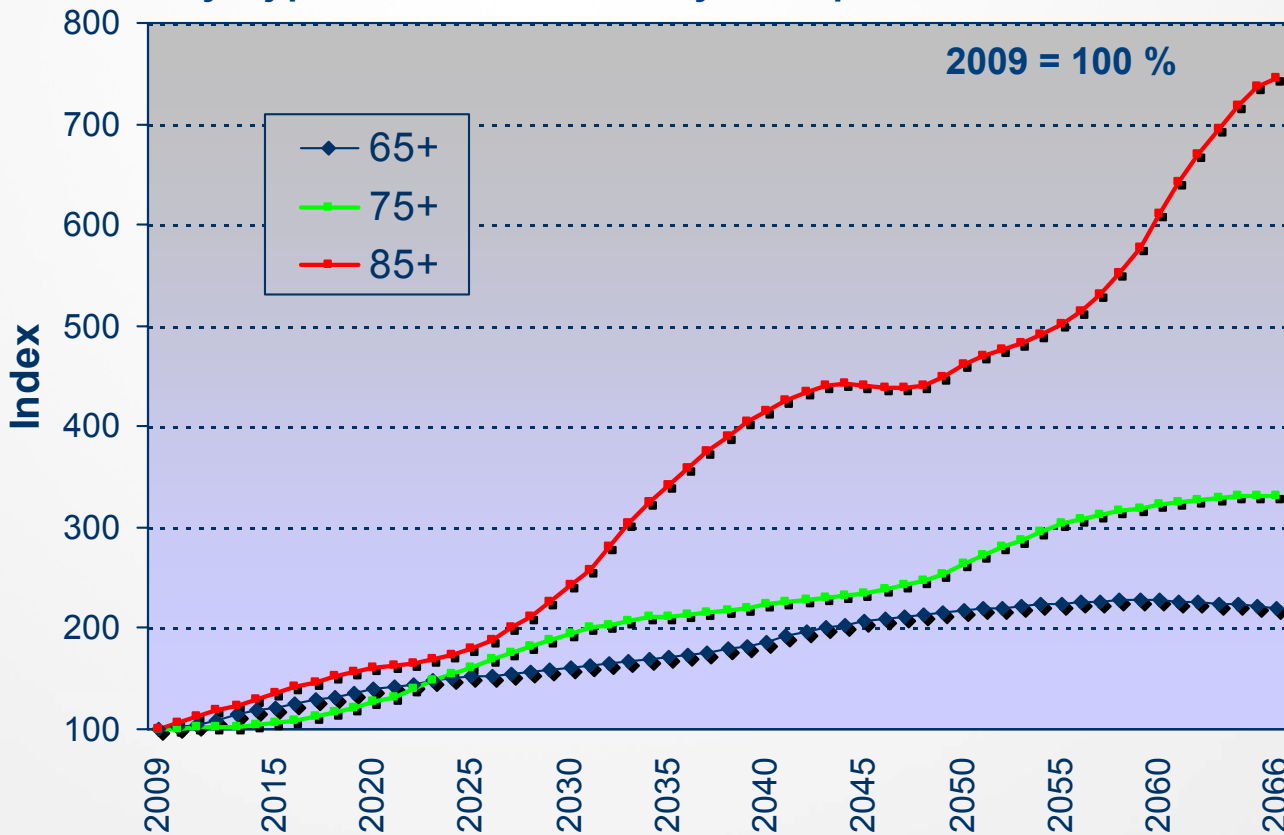
Počty obyvatel podle věkových skupin

PROJEKCE OBYVATELSTVA ČR

VÝSLEDKY PŘEDPOKLÁDANÉHO VÝVOJE

Vývoj početní velikosti věkových skupin seniorů

▪ **Nejrychleji bude přibývat osob v nejvyšším věku:** počet osob ve věku nad 85 let se do roku 2066 zvýší na 7,5 násobek:

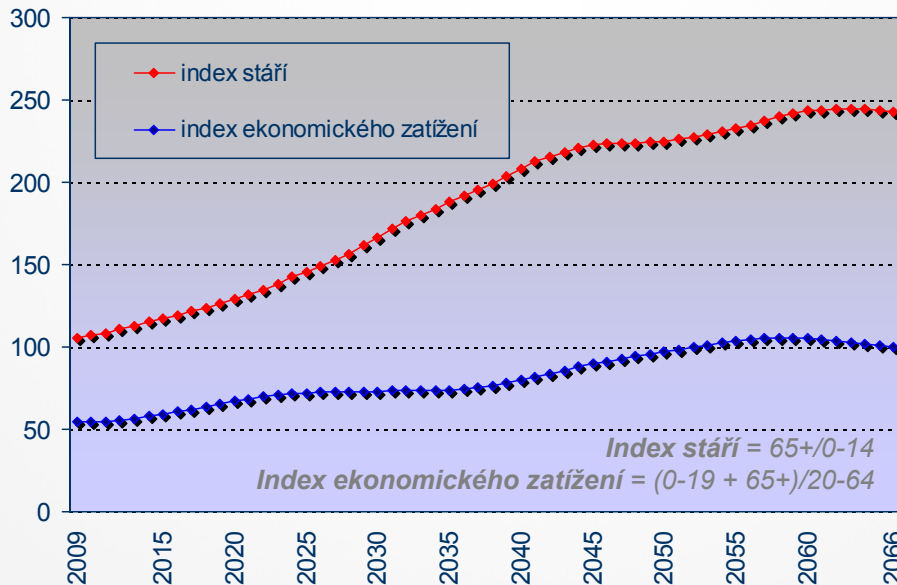
1.1.2009: 136,7 tis.
1.1.2066: 1,02 mil

= každý 10. obyvatel bude starší 85 let

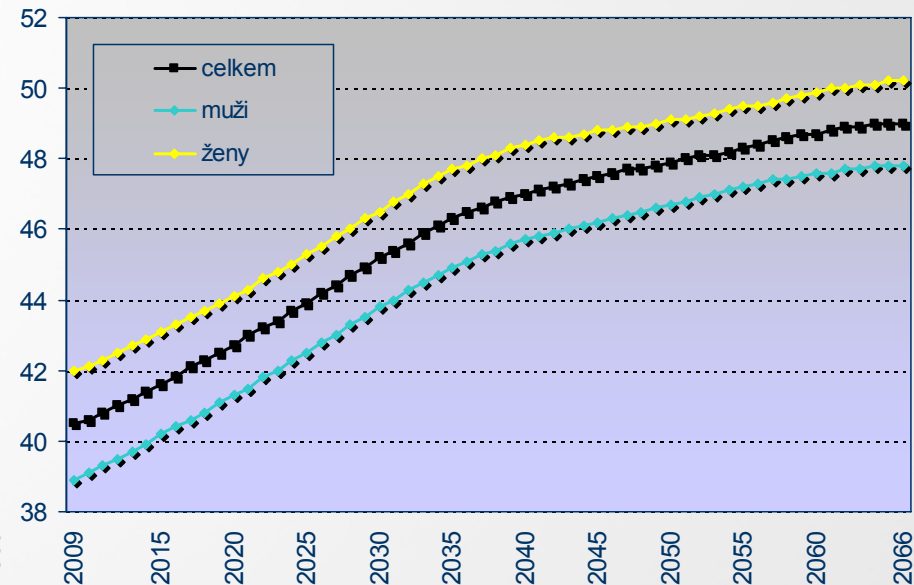
PROJEKCE OBYVATELSTVA ČR

VÝSLEDKY PŘEDPOKLÁDANÉHO VÝVOJE

Relace mezi základními věkovými skupinami

Průměrný věk obyvatel

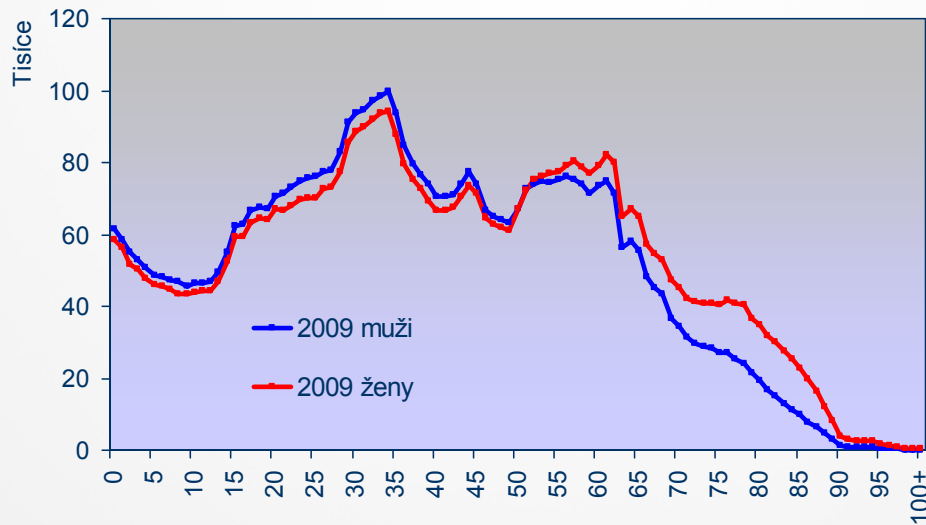

- v roce 2006 bylo poprvé v populaci ČR více osob ve věku nad 65 let než dětí ve věku 0-14 let
- **index stáří bude vyšší než 100 i nadále, resp. bude se zvyšovat**, z ekonomicky závislých věkových skupin bude skupina starších a starých osob výrazně početnější než skupina dětí do 15 let věku
- v roce 2065 bude zhruba stejný počet osob v ekonomicky aktivním a neaktivním věku

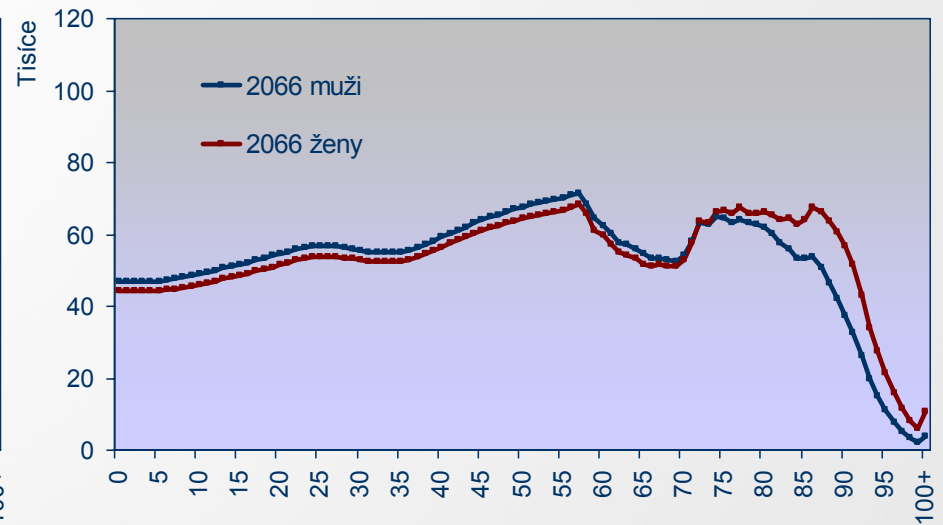
PROJEKCE OBYVATELSTVA ČR

VÝSLEDKY PŘEDPOKLÁDANÉHO VÝVOJE

Počty mužů a žen

- převaha žen od věku 52 let

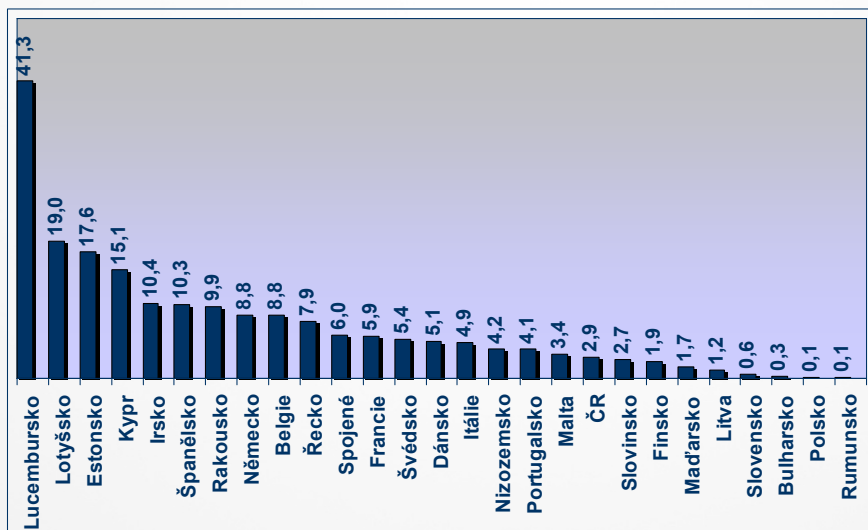

- převaha žen od věku 72 let

PROJEKCE OBYVATELSTVA ČR

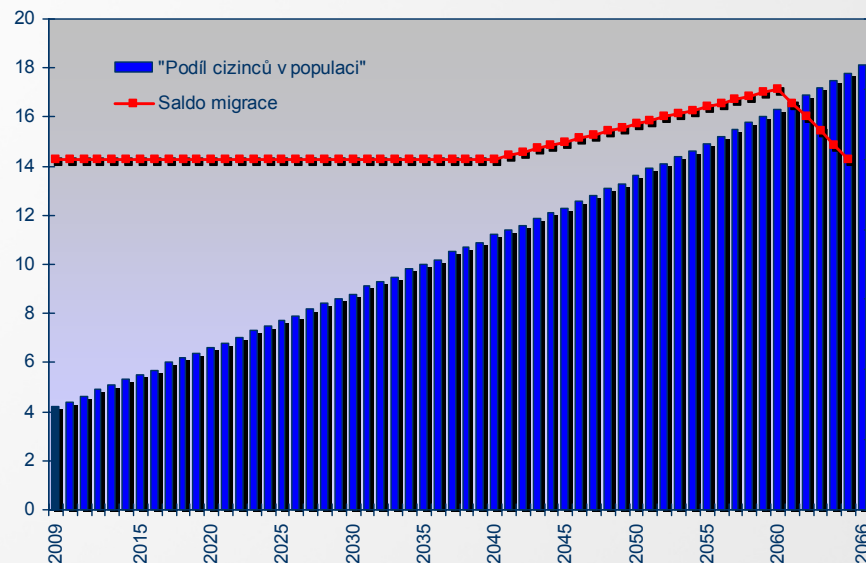
VÝSLEDKY PŘEDPOKLÁDANÉHO VÝVOJE

Podíl cizinců s obvyklým pobytem v dané zemi v populaci (2007)

ČR 1.1.2009: 4,2 %

Vývoj „podílu cizinců“ v populaci ČR (střední varianta)

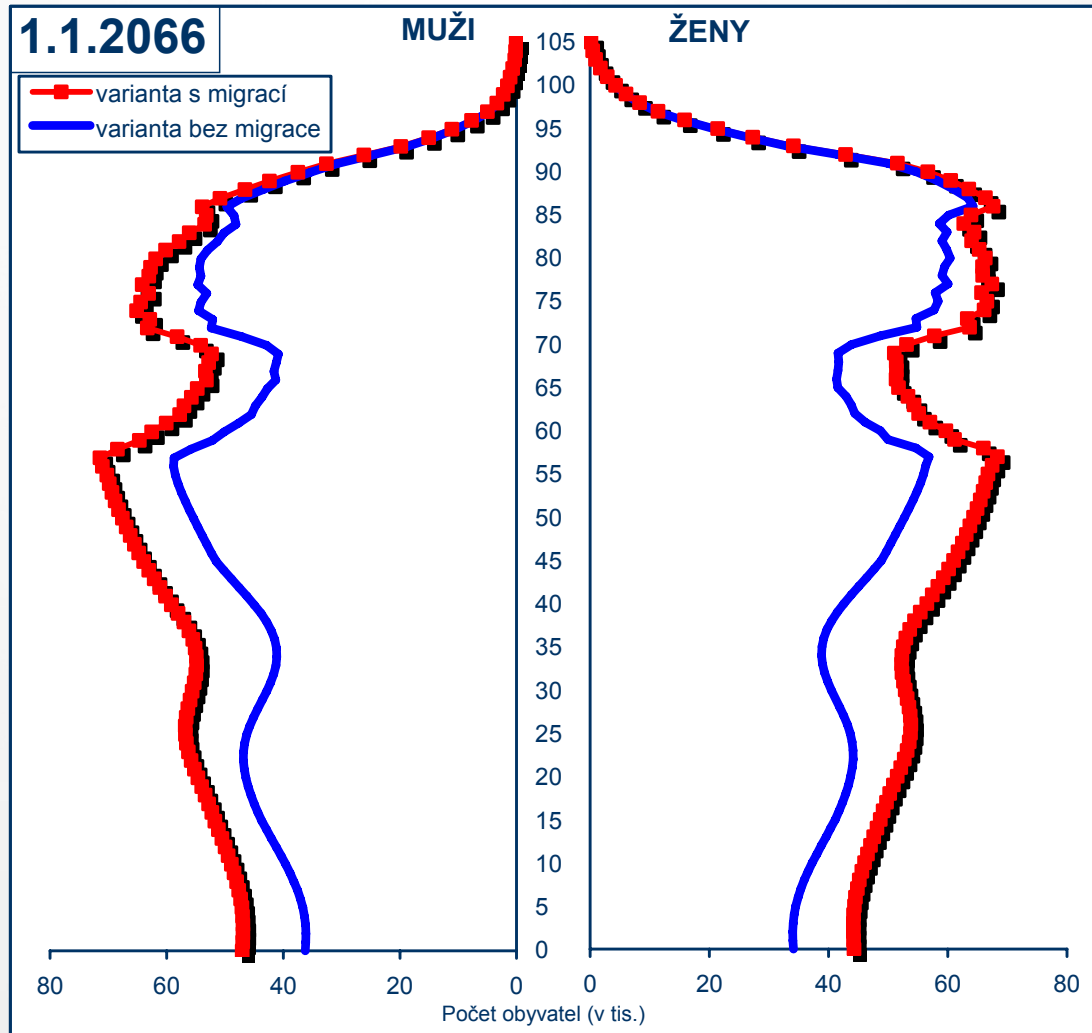

- zastoupení cizinců v populaci ČR poroste, dle střední varianty by podíl kumulovaného salda migrace na celkovém počtu obyvatel činil 18,1 % k 1.1.2066

(část salda by mohli být občané ČR; část cizinců se stane občany ČR; podíl ovlivněn úbytky přirozenou měnou)

SROVNÁNÍ VĚKOVÉHO SLOŽENÍ

STŘEDNÍ VARIANTA S MIGRACÍ A BEZ MIGRACE

Nulová migrace

- nižší podíl dětí v populaci
- nižší podíl osob v EA věku
- vyšší podíl seniorů

= rychlejší demografické stárnutí

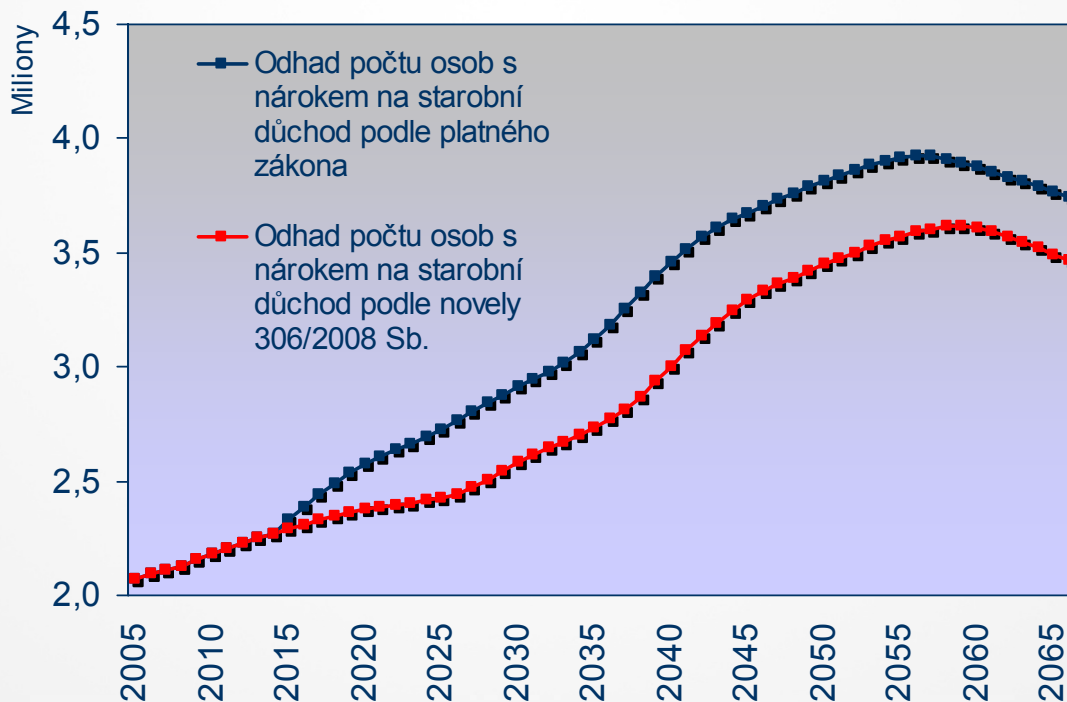
- populační úbytky dříve a výraznější

Ale ani masivnější imigrace trend stárnutí nezvrátí

PROJEKCE OBYVATELSTVA ČR

VÝSLEDKY PŘEDPOKLÁDANÉHO VÝVOJE

Počet osob s nárokem na starobní důchod

- přirozeným důsledkem populačního stárnutí bude značný růst počtu osob s nárokem na starobní důchod

- **růst počtu osob s nárokem na starobní důchod nastane v každém případě**, posun věkové hranice pro odchod do důchodu jej pouze ztlumí

k 31.12.2008: 2,06 mil. vyplacených starobních důchodů

k 31.12.2065: **3,46 mil.** (odhad počtu osob s nárokem podle novely č. 306/2008 Sb.)

- novela č. 306/2008 Sb. sníží očekávaný počet osob s nárokem na starobní důchod, nejvíce v letech 2038-2040 o cca 450 tis., v horizontu projekce cca o 280 tis.

VÝSTUPY Z PROJEKCE 2009

podrobné výsledky s výjimkou varianty bez migrace na webu ČSÚ:

- datová publikace s úvodním komentářem
(název **Projekce obyvatelstva České republiky do roku 2065**)

[WWW.CZSO.CZ](http://www.czso.cz)

sekce Obyvatelstvo, odkaz Publikace o obyvatelstvu

- kapitola v analytické publikaci Vývoj obyvatelstva České republiky v roce 2008

- animované grafy věkového složení (stromy života)

DĚKUJI ZA POZORNOST